

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1124/2021
18.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, др Илије Зиндовића и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца - противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Марија Петровић, адвокат у ..., против тужене - противтужиље ББ из ..., чији је пуномоћник Маја Подунавац, адвокат у, ради развода брака, одлучујући о ревизији тужиоца - противтуженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 309/20 од 02.09.2020. године, на седници већа од 18.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца - противтуженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 309/20 од 02.09.2020. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужене - противтужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2 806/17 од 05.03.2020. године, ставом првим изреке, разведен је брак парничних странака; ставом другим изреке малолетни ВВ, ГГ и ДД поверени су туженој -противтужиљи (у даљем тексту: тужена) ради самосталног вршења родитељског права; ставом трећим изреке наложено је тужиоцу - противтуженом (у даљем тексту: тужилац) да малолетну децу преда туженој; ставом четвртим изреке одређено је да ће малолетна деца са тужиоцем личне односе одржавати сваког првог и трећег викенда у месецу од петка од 19.00 часова до недеље до 19.00 часова, сваке среде у трајању од 3 сата пре или након школе, сваки други државни и верски празник од 9.00 часова првог дана празника до 19.00 часова последњег дана празника, сваки други дечији рођендан, на дан тужиоцеве породичне славе и прву половину зимског и летњег распуста; ставом петим изреке обавезан је тужилац да на име дечијег издржавања плаћа месечно за мал. ВВ износ од 17.000,00 динара и за мал. ГГ и ДД износе од по 15.000,00 динара, почев од предаје деце, па убудуће док за то постоје законски услови, до 05. у месецу за текући месец, путем поштанске упутнице на адресу тужене; ставом шестим изреке одбијен је тужбени захтев да се малолетна деца повере тужиоцу ради самосталног вршења родитељског права, да се уреди начин одржавања личних односа између малолетне деце са туженом и да се тужена обавезе да плаћа дечије издржавање у месечном износу од 600,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан уплате, до 05. у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун тужиоца; ставом седмим изреке одбијен је

тужбени захтев да се утврди право становања у корист малолетне деце и тужиоца на делу стану у ... у улици ... број .., на ... спрату, површине 75,61 м² до пунолетства млт. ДД и да се наложи туженој да се исели из наведеног стана; ставом осмим изреке одбијен је противтужбени захтев за заједничко вршење родитељског права; ставовима деветим и десетим изреке одбијени су предлози парничних странака за одређивање привремене мере; ставом једанаестим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 309/20 од 02.09.2020. године одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставовима од другог до седмог изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужена је благовремено поднела одговор на ревизију.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...18/20), Врховни касациони суд је установио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 2) ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у браку парничних странака рођени су млт. ВВ, рођена ...2003. године, млт. ГГ, рођен ...2005. године, и млт. ДД, рођен ...2007. године.

Стан у ... у улици ... број .., на ... спрату, површине 75,61 м² је у својини тужене. Након престанка заједнице живота странака од ...2017. године тужена се иселила из наведеног стана, а тужилац је остао да живи у стану са малолетном децом.

Из налаза и мишљења комисије вештака Клинике за психијатријске болести „др Лаза Лазаревић“ обе парничне странке поседују капацитете за самостално вршење родитељског права. Запажа се умреженост деце у неразрешен партнерско - имовински конфликт и лојалност деце оцу. Тужени не увиђа уплетеност деце у брачну релацију, као ни удео сопствене одговорности. Тужена боље разуме дечије емоционалне, развојне и психолошке потребе дајући значај организационо - васпитним факторима потребним за раст и развој деце, посебно с обзиром на узраст. Тужена је адекватнији родитељ за самостално вршење родитељског права јер, поред наведеног, схвата значај другог родитеља за правилан развој и раст деце, док отац не схвата улогу мајке за раст и развој деце у потпуности. Процењено је да мишљење деце да би живели са оцем није у њиховом најбољем интересу. За став који деца имају је одговоран тужилац са којим деца актуелно живе. Отац не разуме емоционалне, развојне и психолошке потребе деце, већ им импутира своје интересе. Због тога је изречена жеља деце да живе са оцем очекивана, али није у њиховом најбољем интересу јер представља последицу горе наведеног. Тужена покушава да промени ситуацију, док се тужилац вербално изјашњава о значају мајке, али је суштински ангажован у заштити својих интереса и дискредитовање мајке. Пошто се тужена иселила из стана, тужилац је њен повратак пријављивао полицији као породично насиље, што у поступцима није утврђено. Тужилац је 30.09.2019. године млт. ДД одвео на преглед у Дечију универзитетску

клинику како би му биле констатоване повреде које је наводно добио од мајке, али у лекарском налазу нису регистроване никакве повреде. Наведено упућује на закључак да се ради о манипулацији тужиоца.

Градски центар за социјални рад у Београду, Одељење Раковица, сагласио се са налазом и мишљењем комисије вештака у погледу поверавања малолетне деце туженој ради самосталног вршења родитељског права. Предложено је да се лични односи између оца и деце одржавају сваког првог и трећег викенда у месецу од петка од 19.00 часова до недеље до 19.00 часова, сваке друге и четврте недеље у месецу у трајању од 3 сата након школе, наизменично сваки други државни и верски празник од 9.00 часова првог дана празника до 19.00 часова последњег дана празника, на дан тужиочеве породичне славе и прву половину зимског и летњег распуста.

Тужилац је власник предузетничке радње и његова просечна нето зарада за протеклих шест месеци износила је 52.500,00 динара. Тужилац се бави и ... и остварује приходе од 500,00-600,00 долара месечно. Тужена је запослена у Агенцији за ... и за период од марта 2019. године до августа 2019. године остварила је приходе од 27.485,31 динара месечно.

За задовољење месечних потреба неопходно је издвојити за млт. ВВ износ од 34.000,00 динара, а за млт. ГГ и млт. ДД износе од по 30.000,00 динара.

Према становишту нижестепених судова, малолетна деца су поверена мајци ради самосталног вршења родитељског права, имајући у виду налаз и мишљење комисије вештака и Градског центра за социјални рад у Београду, јер тужена боље разуме емоционалне, развојне и психолошке потребе малолетне деце и схвата значај другог родитеља за правилан развој и раст деце. Мишљење деце да желе да живе са оцем није у њиховом најбољем интересу јер се не ради о аутентичном мишљењу које одражава њихове стварне потребе, већ је мишљење индуковано од стране тужиоца. Начин одржавања личних односа одређен је у складу са предлогом Градског центра за социјални рад у Београду. Имајући у виду зараду тужиоца и потребе деце, тужилац јесте у могућности да издвоји месечно укупно 47.000,00 динара на име дечијег издржавања за сво троје деце.

Нису основани ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену члана 60. става 4. Породичног закона. Млт. ВВ се изјаснила да жели да живи са оцем. На основу налаза и мишљења комисије вештака, са којим се сагласио и Градски центар за социјални рад у Београду, утврђено је да мишљење млт. ВВ није аутентично, већ да је тужилац утицао на формирање таквог мишљења. Чланом 60. ставом 4. ПЗ прописано је да дете које је навршило 15. годину живота и које је способно за расуђивање може одлучити са којим ће родитељем живети. Из формулације цитиране законске одредбе произлази да дете које је навршило 15. годину живота не одлучује самостално са којим ће родитељем живети, већ само да може одлучити о томе. Наведену законску одредбу неопходно је разумети на описани начин јер је дете које је навршило 15. годину живота и даље малолетно дете, а према члановима 6. ставу 1. и 266. ставу 1. ПЗ, суд је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. Пошто је тужилац услед непрепознавања дечијих потреба утицао на формирање жеље млт. ВВ да живи са њим, при чему је тужилац имао у виду најпре заштиту личних интереса, правилан је закључак нижестепених судова да није у најбољем интересу малолетне деце да буду поверена тужиоцу ради самосталног вршења родитељског

права. Суд је, у складу са чланом 270. ПЗ, пре доношења одлуке о вршењу родитељског права затражио мишљење стручних институција. Како су се и комисија вештака и Градски центар за социјални рад у Београду сагласили да је тужена подобнија за самостално вршење родитељског права и како није било других доказа из којих би суд могао извести другачији закључак, нижестепени судови су правилно поверили малолетну децу туженој ради самосталног вршења родитељског права. Без обзира на то што је тужилац високомотивисан за самостално вршење родитељског права, он не разуме емоционалне, развојне и психолошке потребе деце, већ им намеће своје интересе, не увиђа сопствену одговорност за учешће деце у нерешеној брачној ситуацији, нити схвата улогу мајке за раст и развој деце у потпуности. У прилог наведеном, говоре и безуспешни покушаји тужиоца да представи понашање тужене као насилно тако што је пријављивао полицији њен повратак у стан и одводио малолетног ДД на преглед у Дечију универзитетску клинику како би му биле констатоване повреде које је наводно добио од мајке. Са друге стране, тужена боље разуме дечије потребе и значај другог родитеља за правилан развој и раст деце. Начин одржавања личних односа правилно је одређен у складу са чланом 61. ПЗ и предлогом Градског центра за социјални рад у Београду. Висина дечијег издржавања одређена је на основу правилне примене члана 160. ПЗ у складу са потребама млт. деце, као поверилаца, и могућностима тужиоца, као дужника. Правилном применом члана 194. ПЗ одбијен је тужбени захтев за установљење права становања на стану тужене јер малолетна деца нису поверена тужиоцу ради самосталног вршења родитељског права.

Сходно наведеном, Врховни касациони суд је, применом члана 414. става 1. ЗПП, одлучио као у првом ставу изреке.

Врховни касациони суд је, применом члана 165. става 1. у вези члана 154. ЗПП, одбио захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка јер одговор на ревизију који је поднела није био потребан за ову парницу.

**Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић